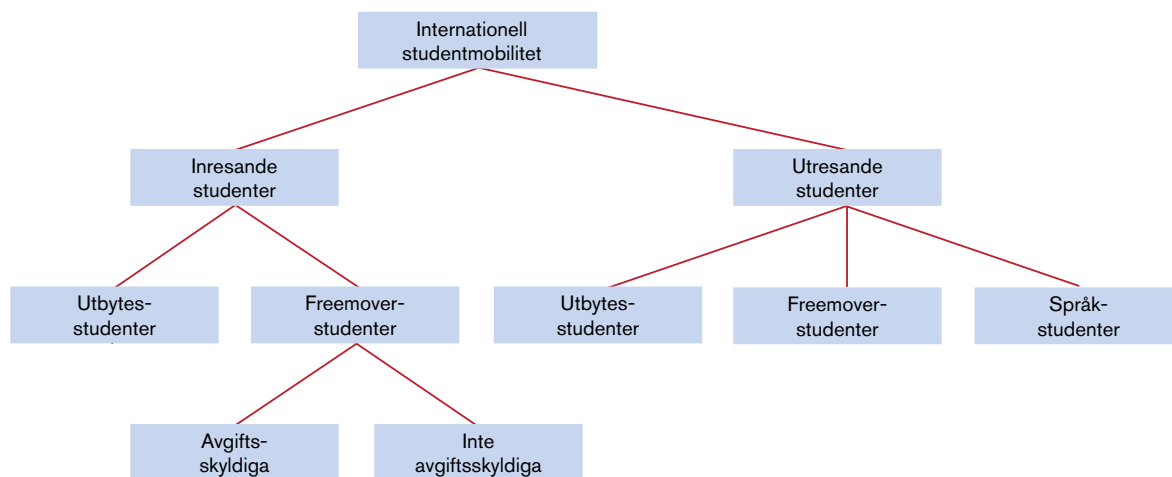

Internationell studentmobilitet

En ökad internationalisering anses vara en förutsättning för en positiv utveckling av världsekonomin. Länder blir mer beroende av varandra och det blir allt viktigare för människor att förstå andra länders språk, kultur och affärsmetoder.

Studier i andra länder är ett sätt att öka förståelsen för omvärlden. Som en följd av detta har bland annat intresset för att följa studentmobiliteten ökat. Detta gäller både mobiliteten inom Europa och mellan Europa och övriga världsdelar.

Figur 44. Olika grupper av studerande inom internationell studentmobilitet sett ur ett svenskt perspektiv.

Internationell studentmobilitet innebär att utländska studenter kommer till Sverige för att studera och att svenska studenter studerar utomlands. Dessa två grupper kallas här inresande studenter respektive utresande studenter. Utbytesstudenter är studenter som deltar i ett utbytesprogram mellan ett svenskt och ett utländskt lärosäte. Freemoverstudenter är studenter som själva ordnar sina studier i mottagarlandet. Detta kapitel handlar om studentmobilitet i utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Läs om inflödet till Sverige i utbildning på forskarnivå i kapitlet *Utbildning på forskarnivå*.

INRESANDE STUDENTER TILL SVERIGE

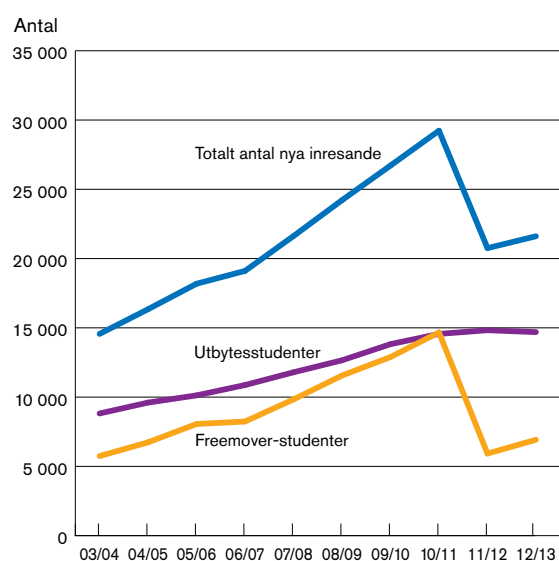
Inresande nybörjare ökar igen

Läsåret 2012/13 ökade antalet nybörjare från andra länder (nya inresande studenter) och uppgick till 21 600, vilket är knappt 900 fler än läsåret 2011/12. Ökningen beror på att antalet freemoverstudenter har ökat med 1 000 sedan föregående läsår, men samtidigt har utbytesstudenterna blivit något färre. Nästan 70 procent av nybörjarna var utbytesstudenter och det är en något mindre andel än föregående läsår. Sverige införde höstterminen 2011 studieavgifter för freemoverstudenter från länder utanför EU/EES och Schweiz och det ledde till en kraftig minskning av antalet nya inresande studenter. Jämfört med läsåret 2010/11, alltså innan studieavgifterna infördes, har antalet nya inresande studenter minskat med 7 600 personer. Trots minskningen svarar de fortfarande för en betydande andel av alla nybörjare i Sverige, 24 procent. För tio år sedan uppgick denna andel till 18 procent, men läsåret 2010/11 hade andelen nått 28 procent.

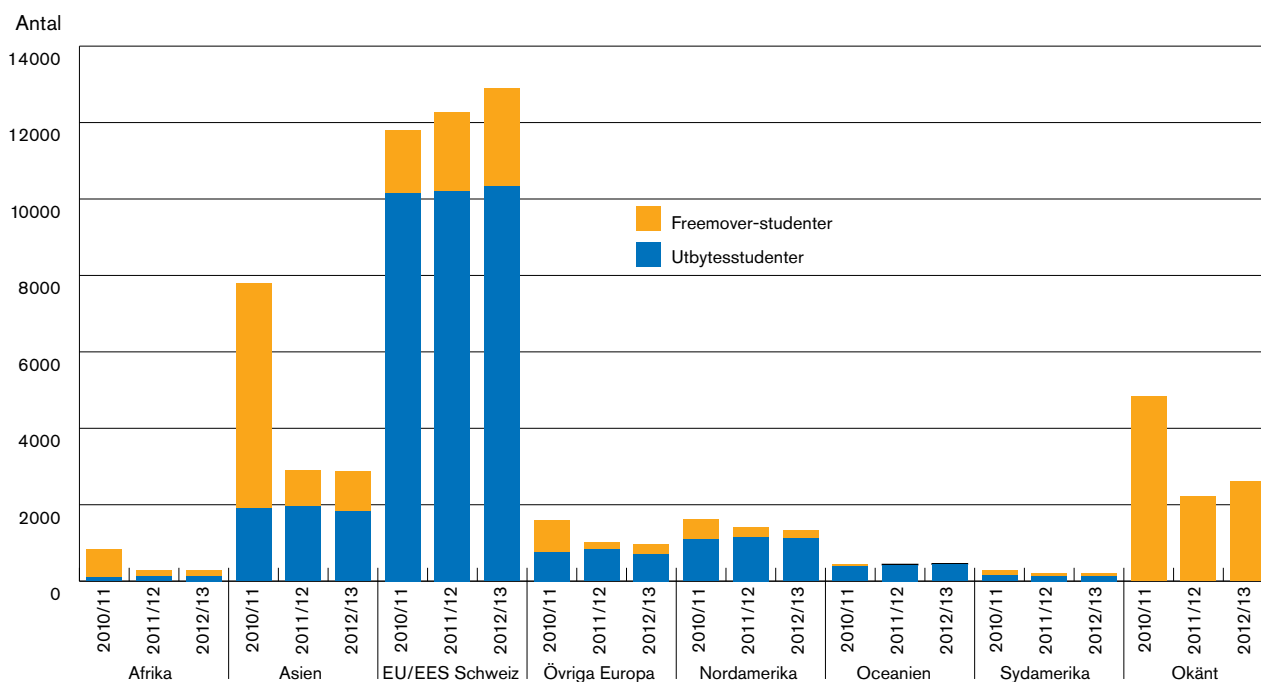
Drygt varannan kom från Europa

De 21 600 som läste i Sverige för första gången läsåret 2012/13 kom från många olika länder. Av nybörjarna läsåret 2012/13 kom 12 900 från länder inom EU/EES och 6 100 från länder utanför EU/EES samt 2 600 från okänt land. (För en del av freemoverstudenterna saknas uppgift om ursprungsland.) För 10 år sedan kom 57 procent av nybörjarna från länder inom EU/EES. Lsåret 2012/13 hade andelen ökat till 60 procent. Från länder utanför EU/EES hade andelen ökat från 26 procent till 28 procent.

Den minskning av antalet nya inresande studenter som inträffade mellan läsåren 2010/11 och 2011/12 var störst för länder i Afrika och Asien, varifrån antalet studenter minskade med drygt 60 procent vardera. Det finns stora skillnader i minskningen av freemoverstudenterna mellan världsdelarna och det hänger samman med hur fördelningen mellan freemoverstudenter och utbytesstudenter

Figur 45. Antalet nya inresande studenter läsåren 2003/04–2012/13 totalt och uppdelat på freemoverstudenter och utbytesstudenter.

Figur 46. Fördelning av antalet nya inresande studenter på världsdel läsåren 2010/11–2012/13.

har sett ut. I de världsdelar där andelen utbytesstudenter var stor var minskningen betydligt mindre, exempelvis Oceanien. Sett till enskilda länder minskade antalet nya inresande studenter från tredjeländ mest från Kina, Iran, Pakistan och Indien, med ungefär 1 000 freemover-studenter från respektive land.

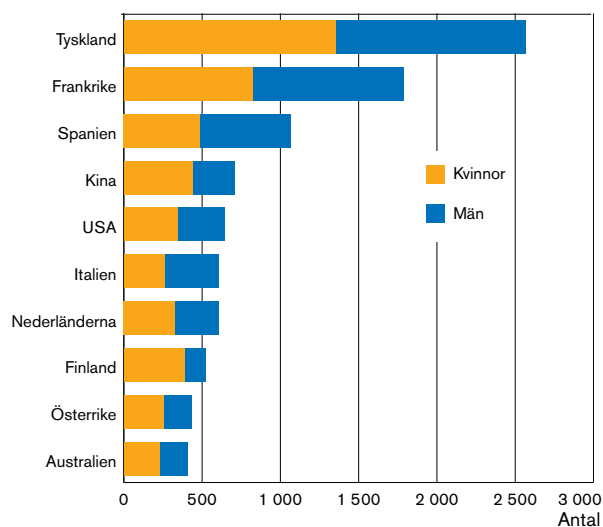
Mellan läsåren 2011/12 och 2012/13 har emellertid antalet nya freemover-studenter från länder utanför EU/EES och Schweiz ökat med 400. Även från länder inom EU/EES och Schweiz har antalet nya inresande studenter till Sverige ökat. I synnerhet gäller detta freemover-studenterna som har ökat med drygt 900 studenter till 2 600 studenter från läsåret 2010/11 till 2012/13. Flest freemover-studenter kom från Tyskland, Finland och Kina.

Flest utbytesstudenter från Europa

Av de 21 600 nya inresande studenterna läsåret 2012/13 var 14 700 utbytesstudenter. Länderna inom EU/EES dominerar utbytesprogrammen och flest nybörjare kom från Tyskland, 2 600, följt av Frankrike och Spanien. Jämfört med för tio år sedan har antalet utbytesstudenter ökat från 8 800 till 14 700, dvs. en ökning med 66 procent. Störst har ökningen av utbytesstudenter varit från Tyskland och Frankrike. Från Kina och USA kom också många nybörjare, 710 respektive 640 läsåret 2012/13. Det var något fler kvinnor än män som kom som utbytesstudenter till Sverige, men skillnaden mellan olika länder var stor.

Anmälningavgifter och studieavgifter

Den 1 juli 2011 infördes anmälning- och studieavgifter för studenter från länder utanför EU/EES och Schweiz som inte deltar i utbytesprogram. Anmälningavgiften är 900 kronor, men för studieavgifterna gäller att den studieavgiftsfinansierade verksamheten ska bära sina kostnader, alltså full kostnadstäckning. Lärosätena beslutar själva om storleken på avgifterna. Men kravet på full kostnadstäckning innebär att avgifterna blir förhållandevis höga i ett internationellt perspektiv, i genomsnitt ungefär 100 000 kronor per läsår. För konstnärliga utbildningar kan avgifterna vara upp till en halv miljon kronor per läsår.

Figur 47. Nya inresande utbytesstudenter som var nybörjare fördelat på land läsåret 2012/13.

	Läsåret 2010/11		Läsåret 2011/12		Läsåret 2012/13	
	Antal	Andel %	Antal	Andel %	Antal	Andel %
Totalt	14 670	100	5 940	100	6 920	100
Kurs	4 010	27	1 850	31	1 990	29
Program	10 920	73	4 090	69	4 930	71
varav						
Kandidatexamen	1 300	12	460	11	590	12
Magisterexamen	1 630	15	760	19	870	18
Masterexamen	7 450	68	2 490	61	2 940	60
Konstnärlig examen	190	2	150	4	140	3
Yrkesexamen	300	3	200	5	390	8
Övriga program	30	0	20	0	10	0

Tabell 15. Nya inresande freemover-studenter läsåret 2010/11–2012/13 fördelat på inriktning.

Utbytesstudenter läser kurser, freemover-studenter läser program

I stort sett samtliga av de 14 700 nya inresande utbytesstudenterna läste fristående kurser. Bland freemoverstudenterna var det populärare att läsa på program (71 procent), framför allt på magister- och masterprogram, än på fristående kurser (29 procent). I takt med att antalet freemover-studenter ökade under den senaste tioårsperioden ökade andelen programstudenter varje läsår med undantag för läsåret 2011/12 då freemover-studenterna minskade kraftigt. Mellan läsåren 2011/12 och 2012/13 ökade antalet programstudenter med 800.

Av 6 900 freemover-studenter läsåret 2012/13 läste 4 900 på ett program och 2 000 på en fristående kurs. Av de 4 900 på program läste nästan 3 000 på ett masterprogram och det är lite fler än föregående läsår.

Det vanligaste ämnesområdet bland både utbytesstudenterna och freemover-studenterna var samhällsvetenskap, juridik, handel och administration.

Lunds universitet hade i likhet med läsåret 2011/12 flest nya inresande studenter, nästan 2 600 studenter. Kungl. Tekniska högskolan och Stockholms universitet följde därefter med drygt 1 800 studenter vardera.

Länder i Asien har flest betalande

Av de 1 500 nya freemover-studenter som betalade studieavgift läsåret 2012/13 kom drygt hälften från Asien. Flest betalande studenter kom från Kina följt av Indien. Totalt sett ökade antalet betalande studenter med 270 mellan läsåren 2011/12 och 2012/13.

I samband med införandet av studieavgifter infördes även statliga stipendieprogram riktade till studieavgiftsskyldiga studenter. Ett av dessa hanteras av Svenska Institutet och riktas till studenter från tolv länder som Sverige har ett långsiktigt utvecklings-samarbete med. Trots stipendieprogrammen minskade antalet nya inresande studenter från dessa länder från 1 050 till 220 mellan läsåren 2010/11 och 2011/12. Mellan läsåren 2011/12 och 2012/13 har antalet minskat med ytterligare 10 studenter.

Universitet/högskola	Inresande studenter 2012/13		
	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	21 610	11 410	10 200
Lunds universitet	2 560	1 420	1 130
Kungl. Tekniska högskolan	1 860	570	1 280
Stockholms universitet	1 810	1 130	680
Uppsala universitet	1 790	1 050	750
Linköpings universitet	1 410	640	770
Göteborgs universitet	1 360	850	510
Linnéuniversitetet	1 220	730	490
Högskolan i Jönköping	1 040	520	520
Umeå universitet	1 040	590	450
Chalmers tekniska högskola	920	290	640

Tabell 16. De 10 lärosäten som hade flest nya inresande studenter läsåret 2012/13.

	Antal betalande freemover-studenter 2011/12			Antal betalande freemover-studenter 2012/13		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	1 230	580	660	1 500	640	870
Kina	260	160	110	340	170	170
Indien	90	20	70	160	30	130
Iran	160	70	90	100	50	50
USA	60	30	30	80	40	40
Ryssland	50	40	20	60	40	20

Tabell 17. Nya inresande freemover-studenter som betalade studieavgift fördelat på land läsåret 2011/12–2012/13.

	2010/11	2011/12	Förändring 11/12– 10/11 antal	2012/13	Förändring 12/13– 11/12 antal
Totalt	1 050	220	-830	210	-10
Bangladesh	600	50	-550	50	0
Bolivia	..	5		10	5
Burkina Faso	0	
Etiopien	310	40	-270	40	0
Kambodja	5	
Kenya	20	30	10	30	0
Mali	0	0	0	0	0
Moçambique	
Rwanda	10	10	0	10	0
Tanzania	40	30	-10	30	0
Uganda	40	40	0	20	-20
Zambia	5	10	5	10	0

Tabell 18. Inresande freemover-studenter (nybörjare) läsåren 2010/11–2012/13 från länder som Sverige har långsiktigt utvecklingssamarbete med. Avrundade värden.
.. = För litet antal att redovisa.

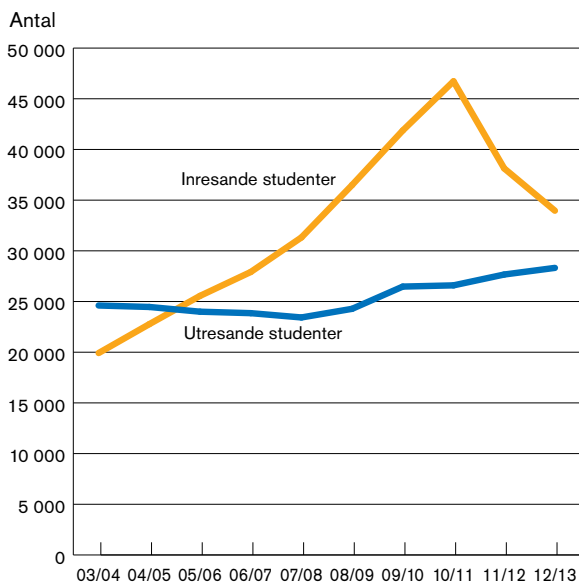
TOTALA ANTALET INRESANDE STUDENTER

Hittills har avsnittet handlat om nya inresande studenter men det finns fler inresande studenter eftersom många studerar mer än ett läsår i Sverige. I detta avsnitt beskrivs det totala antalet inresande studenter.

Under läsåret 2012/13 deltog omkring 34 000 inresande studenter i svensk högskoleutbildning på grundnivå eller avancerad nivå och det är en minskning med 4 200, eller 11 procent, jämfört med läsåret innan. Utbytesstudenterna minskade med 200 (1 procent) och freemover-studenterna minskade med 4 000 (17 procent). Under den senaste tioårsperioden ökade antalet inresande studenter varje läsår fram till 2010/11 då studieavgifter infördes och trenden bröts. Sedan dess har antalet inresande studenter minskat. Det stigande nybörjartalet har ännu inte fått genomslag på den totala inresande studentpopulationen. Av hela gruppen inresande studenter läsåret 2012/13 var 19 000 freemover-studenter.

Av det totala antalet inresande studenter kom 15 100 till Sverige inom ramen för utbytesprogram, vilket är 6 000 fler än läsåret 2003/04. Ungefär två tredjedelar av utbytesstudenterna kom via ett EU-program och det är en något mindre andel än läsåret 2003/04. Däremot har andelen utbytesstudenter som kommer via bilaterala avtal ökat under samma period med 8 procentenheter till 29 procent och uppgick till 4 400 under 2012/13. Nordplus slutligen är ett nordiskt program som omfattat ungefär samma antal studenter under perioden och läsåret 2012/13 uppgick antalet till 600 studenter.

Bland utbytesstudenterna (15 100) kom också flest från EU/EES-länder, 69 procent, och från Asien kom 13 pro-

Figur 48. Totala antalet inresande respektive utresande studenter läsåren 2003/04–2012/13.

cent. De flesta utbytesstudenterna kom från Tyskland, Frankrike och Spanien.

Av de 19 000 freemover-studenterna i Sverige läsåret 2012/13 kom 6 900 från länder inom EU/EES och Schweiz, vilket är 1 400 fler, än innan införandet av studieavgifter. Samtidigt har under samma period antalet studenter från länder utanför EU/EES och Schweiz minskat från 26 300 till 12 050. Flest kom från Kina (1 570). Efter Kina följde Finland och Iran med 1 470 respektive 1 110 studenter.

Drygt hälften av alla inresande studenter kom från ett EU/EES-land och från Asien kom 7 300 studenter. Det var fler kvinnor än män bland inresande studenter, 51 och 49 procent, och det är första gången sedan läsåret 2003/04 som detta inträffar.

Flest examinerade vid Kungl. Tekniska högskolan

Nästan 7 300 av de inresande studenterna tog sin första svenska examen läsåret 2012/13. Av dessa var 58 procent män och 42 procent kvinnor. Vid Kungl. Tekniska högskolan examinerades 1 070 studenter. Därefter följde Lunds universitet med 1 040 examinerade och Uppsala universitet med 590 examinerade. Majoriteten av examina, drygt 80 procent, var på avancerad nivå. Teknik och tillverkning var den vanligaste inriktningen bland de examinerade och de flesta som examinerades var freemover-studenter. Det fanns nästan 370 betalande freemover-studenter bland de examinerade och det är en ökning från läsåret 2011/12 då det examinerades 90. Av de examinerade kom flest från Kina, nästan 1 100, följt av Iran och Indien, 580 respektive 520 examinerade.

Ursprungsland/-område	Samtliga inresande studenter	Förändring från 2011/12 %	därav utbytesstudenter	Förändring från 2011/12 %	därav freemoverstudenter	Förändring från 2011/12 %
EU/EES och Schweiz	17 350	7	10 500	2	6 920	16
Länder utanför EU/EES	16 620	-24	4 610	-7	12 050	-29
Danmark	500	19	280	22	220	10
Finland	2 000	5	540	-4	1 470	8
Island	290	4	60	-14	230	5
Norge	560	0	170	0	390	-3
Norden (4 länder)	3 350	6	1 050	2	2 310	6
Frankrike	2 210	1	1 800	-1	430	10
Italien	880	9	610	-2	270	35
Spanien	1 350	3	1 080	-2	280	27
Tyskland	3 740	7	2 600	2	1 160	20
Ryssland	387	-27	120	-8	280	-30
Turkiet	370	-51		-100	180	-49
Europa utom EU27 (14 länder)	1 910	-21	1 060		860	-34
Etiopien	180	-47	10		170	-50
Kamerun	110	-35			110	-35
Nigeria	180	-25			180	-25
Afrika (28 länder)	910	-32	140	8	770	-36
Kanada	440	-15	340	-3	100	-41
Mexiko	200	-23	120	-14	80	-33
USA	980	-12	650	-3	340	-23
Nord- och Mellanamerika (12 länder)	1 670	-15	1 130	-3	550	-30
Brasilien	120	-8	60	0	50	-29
Colombia	60	-33	5		50	-44
Sydamerika (9 länder)	310	-21	140	0	170	-32
Bangladesh	510	-39	5		510	-39
Indien	790	-46	110	-42	690	-48
Iran	1 110	-42			1 110	-42
Kina	2 290	-30	740	-16	1 570	-35
Pakistan	790	-50			780	-51
Singapore	410	5	400	8	10	0
Asien (41 länder)	7 270	-35	1 950	-10	5 350	-42
Australien	470	0	430	5	40	-43
Oceanien (2 länder)	500	-4	440	0	50	-38
Okänt	4 360	2			4 360	2
Totalt	33 960	-11	15 110	-1	18 970	-18

Tabell 19. Antalet inresande studenter till Sverige 2012/13 från länder inom respektive utanför EU/EES och Schweiz samt förändring 2011/12–2012/13. Ursprungsområde och de största länderna inom dessa redovisas. Observera att en person som är utbytesstudent en viss tid av året kan vara freemover-student en annan tid av läsåret. Det betyder att utbytesstudenter och freemover-studenter ibland inte summerar till samtliga inresande studenter. Värdena är avrundade.

Färre inresande utbytesstudenter hösten 2013

Tidigare i detta avsnitt har inresande studenter redovisats för hela läsåret t.o.m. 2012/13, som är det senaste läsåret det finns uppgifter för. Här redovisas utvecklingen i stället

per hösttermin, vilket innebär att även utvecklingen t.o.m. höstterminen 2013 kan redovisas.

Som tidigare nämnts medförde avgiftsinförandet att antalet nya inresande studenter sjönk med en tredjedel mel-

Ursprungsområde	Student-kategori	Antal nya inresande				Förändring (%)		
		ht10	ht11	ht12	ht13	ht10–ht11	ht11–ht12	ht12–ht13
Samtliga	Freemover	12 200	4 900	5 700	6 300	-60	18	9
	Utbyte	9 600	9 800	9 700	8 900	2	-1	-8
	Summa	21 800	14 700	15 400	15 200	-33	5	-2
EU/EES och Schweiz	Freemover	1 400	1 900	2 400	2 400	31	29	1
	Utbyte	7 000	7 200	7 200	6 500	3	1	-10
	Summa	8 400	9 000	9 600	8 900	7	6	-7
Ej EU/EES och Schweiz (tredjelandsstudenter)	Freemover	7 500	1 500	1 600	1 800	-80	5	15
	Utbyte	2 600	2 600	2 400	2 400	0	-7	-1
	Summa	10 100	4 100	4 000	4 200	-59	-2	5
Okänd *	Freemover	3 300	1 500	1 800	2 100	-54	17	15
	Summa	3 300	1 500	1 800	2 100	-54	17	15

Tabell 20. Antalet nya inresande studenter som inte studerat i Sverige tidigare fördelat på ursprungsområde och studentkategori hösten 2010 till hösten 2013, samt den procentuella antalsförändringen mellan höstarna. *För vissa freemover-studenter saknas uppgift om land.

lan höstarna 2010 och 2011, från 21 800 till 14 700. Hösten därefter ökade antalet nya inresande studenter något, med 5 procent till totalt 15 400. Men den senaste hösten, alltså hösten 2013, minskade antalet nya inresande studenter igen med 2 procent till 15 200. Hela minskningen beror på färre utbytesstudenter.

I det totala antalet nya inresande studenter ingår som tidigare både studentkategorierna utbytesstudenter och free-over-studenter. Antalet nya utbytesstudenter var nära nog oförändrat de tre höstarna 2010 till 2012, kring 9 700, men hösten 2013 har denna studentkategori minskat med 8 procent till totalt 8 900.

När det gäller de nya freemover-studenterna så minskade de rejält i antal mellan hösten 2010 och 2011, en nedgång med 60 procent. Hösten 2012 ökade antalet nya freemover-studenter till 5 800, en uppgång med 18 procent, och hösten 2013 har antalet ökat med ytterligare 9 procent till totalt 6 300. Trots ökningen är de nya freemover-studenterna fortfarande betydligt färre än de var innan avgiftsinförandet hösten 2010, då de uppgick till 12 200.

Hösten 2013: 19 procent fler betalande studenter

Antalet nya inresande studenter har förändrats på olika sätt mellan höstarna 2010 och 2013 för olika studentkategorier och beroende på om de kom från länder inom eller utom EU/EES och Schweiz mellan höstarna 2010 och 2013.

Antalet nya utbytesstudenter från länder utanför EU/EES och Schweiz (s.k. tredjeländer) har varit i princip detsamma dessa fyra höstar. Däremot har antalet nya utbytesstudenter från länder inom EU/EES och Schweiz förändrats. De var drygt 7 000 höstarna 2010–2012, men hösten 2013 var de 6 500, en nedgång med 10 procent.

Det är alltså utbytesstudenter från länder inom EU/EES och Schweiz som står för hela nedgången i antalet nya inresande utbytesstudenter.

För nya inresande freemover-studenter ser bilden också olika ut beroende på varifrån de kom. De minskade kraftigt från länder utanför EU/EES och Schweiz (s.k. tredjeländer) hösten 2011, vilket inte är förvånande med tanke på avgiftsinförandet. Hösten 2010 var de nära 7 500 och hösten 2011 hade de minskat till cirka 1 500, vilket var en nedgång med 80 procent. Hösten 2012 ökade de emellertid med 5 procent, och ökningen fortsatte också hösten 2013 med ytterligare med 15 procent till totalt 1 800 men de är fortfarande betydligt färre än före avgiftsinförandet.

Från länder inom EU/EES och Schweiz har de nya freemover-studenterna ökat från 1 400 hösten 2010 till 2 400 hösten 2013, vilket är en ökning med totalt 70 procent. Det har alltså skett ett skifte i från vilka länder flest freemover-studenter kommer.

Det finns också en relativt stor grupp nya freemover-studenter vilkas landsuppgifter är okända. Innan avgiftsinförandet var de nära 3 300, men de har minskat till 2 100 hösten 2013. Minskningen tyder på att det även inom gruppen okända fanns ett antal tredjelandsstudenter hösten 2010. Det innebär att det finns anledning att utgå ifrån att avgiftsinförandet också påverkat antalet i denna grupp. Det går dock inte att fastställa hur mycket. Hösten 2013 har gruppen med okänd landsuppgift ökat med 15 procent, och dessa studenter är från länder inom EU/EES eftersom de inte behöver ansöka om uppehållstillstånd för att studera i Sverige.

Det är viktigt att notera att inte alla freemover-studenter från tredjeländ är studieavgiftsskyldiga. Undantag medges för personer från tredjeländ som bedöms ha stark anknyt-

ning till Sverige, exempelvis har permanent uppehållstillstånd eller uppehållstillstånd i Sverige av annat skäl än studier. Både hösten 2012 och 2013 hade 19 procent av alla freemover-studenter från tredjeländ undantag från betalningsskyldigheten.

Antalet betalande studenter har ökat för varje år sedan studieavgifter infördes, så också hösten 2013. Då var det drygt 1 600 nya freemover-studenter från tredjeländ som betalade studieavgifter för hela eller delar av sin utbildning, vilket var 18 procent fler än hösten 2012 då de var knappt 1 400. Hösten 2011, den första hösten efter studieavgiftsinförandet, var de 1 150.

Utöver de nya betalande studenterna hösten 2013, som var 1 600, fanns det också 1 220 betalande studenter som fortsatte studera. Därmed var det totala antalet betalande drygt 2 800, vilket var 19 procent fler än hösten 2012 då de var knappt 2 400.

Små geografiska förändringar höstarna 2011–2013

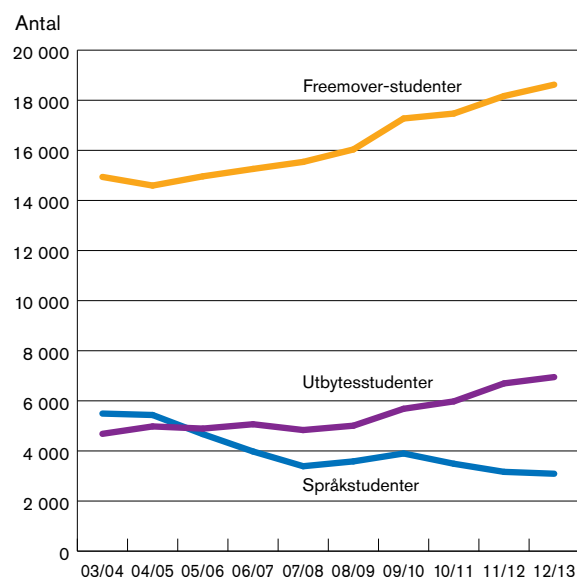
Den stora nedgången i antalet nya inresande till Sverige mellan höstarna 2010 och 2011 var särskilt betydande för vissa länder. Sett i det sammanhanget är förändringarna därefter närmast försumbara.

Avgiftsinförandet hösten 2011 påverkade framför allt nya freemover-studenter från tredjeländer med vilka svenska lärosäten hade liten utbytesverksamhet. Den relativa minskningen uttryckt i procent var störst för länder i Afrika och Asien varifrån studenttalen minskade med omkring 70 procent i genomsnitt. För övriga tredjeländsvärldsdelar var den relativa minskningen väsentligt mindre. Det hänger samman med att utbytesstudenterna utgjorde en betydligt större andel av det totala antalet nya tredjeländsstudenter i övriga tredjeländsvärldsdelar än i Afrika och Asien, och att dessa studenter inte påverkades av avgiftsinförandet.

Hösten 2013 och 2012 har det varit små förändringar av antalet nya inresande studenter från olika länder i förhållande till hösten 2011, i synnerhet från länder utanför EU/EES och Schweiz. Totalt sett minskade dessa studenter med 2 procent mellan hösten 2011 och 2012, för att sedan öka med 5 procent mellan hösten 2012 och 2013. För flertalet av de länder som nämnts tidigare i detta avsnitt – med stora nedgångar mellan hösten 2010 och 2011 – har situationen knappt förändrats alls hösten 2012 och 2013. Dock har antalet nya inresande studenter från framför allt Indien ökat hösten 2013, med över 50 procent till drygt 300.

UTRESANDE STUDENTER

Antalet utresande studenter har ökat fem år i rad och under läsåret 2012/13 deltog 28 300 svenska studenter i högskoleutbildningar utomlands. Det är 700 fler än läsåret innan och sammantaget har ökningen under dessa fem år varit 21 procent. De utresande studenterna brukar delas upp i tre kategorier. Den största gruppen är 18 600 freemover-studenter med studiemedel från CSN (66 procent), därefter kommer 6 900 utbytesstudenter (25 procent) och till sist 3 100 deltagare i språkkurser med studiemedel från

Figur 49. Utresande studenter fördelat på freemover-studenter, utbytesstudenter och deltagare i språkkurser läsåren 2003/04–2012/13.

CSN (11 procent). Anledningen till att de som läser språkkurser särredovisas är att huvuddelen av dem studerar på kurser som betecknas som icke-akademiska och följaktligen inte bedöms vara på högskolenivå. Antalet utresande studenter är förmodligen något underskattat eftersom det också förekommer att studenter tillbringar en period utomlands utan att det rapporteras eftersom de examineras vid hemmlärosätet. Jämfört med föregående läsår har freemover-studenterna ökat med 3 procent och utbytesstudenterna med 4 procent medan antalet språkstudenter har minskat med 2 procent. Det var fler kvinnor än män som studerade utomlands, 59 procent kvinnor och 41 procent män. Kön fördelningen var jämnast bland utbytesstudenterna, 56 procent kvinnor och 44 procent män.

Fler utresande till Danmark

Majoriteten av de utresande studerade i Europa, nästan 17 000 av drygt 28 000 studenter (60 procent) och till Nordamerika åkte 6 300 svenskar. Sammanlagt reste alltså 82 procent till dessa regioner. Asien blir allt populärare och 2 900 studenter åkte dit. Av de enskilda mottagarländerna är USA och Storbritannien störst, de tog emot nästan 20 procent vardera av de utresande studenterna läsåret 2012/13. Danmark, Australien, Polen, Frankrike och Spanien kommer sedan på listan över de populäraste länderna. Tillsammans tog dessa sju länder emot nästan två tredjedelar av alla studenter som reste ut från Sverige.

Studenternas val av länder har förändrats, för tio år sedan var det 68 procent av alla utresande som åkte till ett europeiskt land och USA. Polen, Danmark, Kina och Japan tar emot fler svenska studenter än tidigare. Mellan läsåren 2003/04 och 2012/13 har antalet utresande till Spanien, Frankrike och Italien minskat. Antalet utresande till Spanien har mer än halverats under den här tidsperioden. Även om Australien fortfarande tillhör de mest populära länderna har antalet studenter minskat betydligt – från 2 700 till 1 500.

Land	Samtliga utlands-studerande	därv utbytes-studerande	därv freemover-studerande	därv studenter på språk-kurser
Danmark	1 760	130	1 630	
Finland	230	40	190	
Island	80	40	40	
Norge	860	100	770	
Norden	2 930	300	2 760	
Frankrike	1 250	510	230	540
Polen	1 260	30	1 230	10
Spanien	1 190	380	330	520
Storbritannien och Nordirland	5 140	590	4 100	470
Europa utom Norden	14 090	3 230	8 920	2 140
Egypten	100	10	40	50
Zimbabwe	60		60	
Afrika	360	180	120	60
Kanada	550	400	150	
Mexiko	80	70	10	
USA	5 600	760	4 860	10
Nord- och Mellanamerika	6 260	1 240	5 040	10
Argentina	90	50	50	
Chile	120	30	100	
Sydamerika	360	140	240	
Japan	750	200	100	470
Kina	750	410	110	250
Singapore	330	310	20	
Sydorea	280	190	20	80
Thailand	230	80	90	50
Asien	2 920	1 400	670	890
Australien	1 520	450	1 080	
Nya Zeeland	130	60	70	
Oceanien	1 650	510	1 140	
Totalt	28 320	6 950	18 620	3 090

Tabell 21. Antalet utresande studenter 2012/13. Världsdelar och de största länderna inom dessa redovisas. Observera att en person som är utbytesstudent en viss tid av året kan vara freemover-student en annan tid av läsåret. Det betyder att utbytesstudenter och freemover-studerande ibland inte summerar till samtliga inresande studenter. Värdena är avrundade.

Freemover-studerande väljer samhällsvetenskapliga ämnen

Det vanligaste studieområdet för utresande freemover-studerande 2012/13 var liksom tidigare år samhällsvetenskap, juridik, handel och administration. Omkring en tredjedel av studenterna studerade inom denna inriktning läsåret 2012/13. Därefter kom humaniora och konst respektive hälso- och sjukvård samt social omsorg med vardera omkring 20 procent av de utresande freemover-studenterna.

Utbildningens inriktning ¹	Totalt	Kvinnor	Män
Totalt	18 620	11 020	7 600
Samhällsvetenskap, juridik, handel, administration	6 140	3 610	2 540
Humaniora och konst	3 820	2 590	1 230
Hälso- och sjukvård samt social omsorg	3 740	2 080	1 660
Tjänster	940	480	460
Teknik och tillverkning	760	320	420
Allmän utbildning	730	470	260
Naturvetenskap, matematik och data	690	340	360
Lant- och skogsbruk samt djursjukvård	370	340	40
Pedagogik och lärarutbildning	120	90	40
Okänd	1 730	990	740

Tabell 22. Utresande freemover-studerande läsåret 2012/13 fördelat på studieinriktning.

Lunds universitet har flest utresande utbytesstudenter

Lsåret 2012/13 deltog 6 900 svenskar i utbytesprogram och på nästan samtliga högskolor och universitet var det fler kvinnor än män som reste ut. De flesta utbytesstudenterna har Lunds och Uppsala universitet, 1 020 respektive 780, följt av Kungl. Tekniska högskolan som hade 600 studenter. Drygt var tredje utbytesstudent reste alltså ut från något av dessa tre lärosäten. Det är vanligast att resa ut inom bilaterala program mellan det svenska lärosätet och ett utländskt lärosäte.

Studenterna från Sverige som läste utomlands var yngre än studenterna som läste på hemmaplan, 69 procent av de utresande studenterna var yngre än 25 år läsåret 2012/13 medan 50 procent var det bland de som stannade hemma. Freemover-studenterna var också yngre än utbytesstudenterna. Det fanns inga stora skillnader mellan könen i åldersfördelningen.

Blivande civilekonomer studerar ofta utomlands

Omkring 14 procent av de 44 400 som tog sin första examen 2012/13 studerade utomlands någon gång sex år före examen. Bland dem som tagit ut en yrkesexamen var detta vanligast bland civilekonomexaminerade med en andel på 50 procent. Därefter följde arkitektstudenter (42 procent), samt jurister med 37 procent. Det bör noteras att utlandsstudier inte alltid är kopplade till den examen som avlagts. Examinerade med små andelar utlandsstudier fanns inom vård och omsorg respektive undervisning. I NU-statistikdatabasen finns nyckeltal för examinerade inom alla yrkesexamensprogram.